

PROGRAM WYCHOWAWCZY- PROFILAKTYCZNO

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3
IM. ŚWIĘTEGO WOJCIECHA
W GNIEŹNIE**

Gniezno, 31 sierpnia 2017r.

PROGRAM PROFILAKTYKI

Program profilaktyki zakłada wdrożenie oddziaływań wychowawczych w codzienny plan pracy szkoły. Został opracowany na podstawie badań i obserwacji środowiska lokalnego przeprowadzonych przez pedagogów naszej placówki.

Adresat: uczniowie klas I-VIII oraz ich rodzice, prawni opiekunowie.

Realizatorzy: psycholog, pedagog, nauczyciele, funkcjonariusze Policji, pracownicy instytucji wspierających pracę szkoły i inni.

Celem programu jest:

- budowanie poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacji zagrożenia,
- nabycie umiejętności pozwalających radzić sobie z życiowymi trudnościami, stresem,
- umiejętność tworzenia swego obrazu jako osoby wartościowej,
- rozwijanie autonomii i świadomości,
- uczenie podejmowania racjonalnych wyborów,
- umiejętność otwartego wyrażania własnych opinii i odmawiania w sytuacji presji grupowej,
- świadomość zagrożenia „złym dotykiem”, uzależnieniem fizycznym (mechanizmy uzależnień) i psychicznym (sekty, media),
- uświadomienie znaczenia więzi międzyludzkich.

Program opiniuje Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców.

Zatwierdza Rada Pedagogiczna Szkoły Podstawowej nr 3 im. Świętego Wojciecha w Gnieźnie.

Działalność profilaktyczna opiera się na następujących zasadach:

- nie należy rozbudzać u dzieci niepotrzebnej ciekawości i chęci eksperymentowania ze środkami uzależniającymi,
- materiały przygotowane wcześniej, prowadzący świadomi wagi podejmowanych problemów, kompetentni, wcześniej przeszkoleni,
- prowadzenie zajęć w sposób aktywizujący uczestników z poszanowaniem ich podmiotowości,
- jasno sformułowany cel dający możliwość oceny, czy został osiągnięty, zrealizowany,
- określenie czasu, terminów i miejsca zajęć niezbędnych do osiągnięcia celu,
- przeprowadzenie ewaluacji po realizacji całości zadań.

Strategie osiągnięcia celu to:

- przekształcenie przekonań, norm na temat używek,
- konstruktywne osobiste postanowienia,
- aktywizowanie własnego systemu wartości,
- dostarczanie wiedzy o konsekwencjach zachowań,
- asertywne odmawianie,
- alternatywne formy spędzania wolnego czasu.

Zajęcia są realizowane głównie podczas godzin wychowawczych oraz spotkań z rodzicami.

Konstrukcję programu oparto o gotowe scenariusze programów profilaktycznych, takich jak:

- „**Dziękuję – Nie**” program wychowania w trzeźwości,
- „**Drugi Elementarz**” – czyli program siedmiu kroków – program profilaktyczny młodzieży, nauczycieli i rodziców.
- „**Spójrz inaczej**” – E. Czerniewskiej i A. Kołodziejczyka,
- „**Bezpieczna Szkoła/Bezpieczna+**” – wielkopolski program prewencyjny,
- „**Jak mówić, żeby dzieci słuchały ... czyli szkoła dla rodziców**” wg. A. Mazlish i E. Faber,
- „**Przyjaciele Zippiego**”
- „**Telewizja w życiu ucznia klasy III**” – program autorski,
- „**Jestem kulturalny – to mój wybór**” – program autorski,
- „**Jak pokonać stres przez pozytywne myślenie**” - program autorski,
- „**Naucz się jak się uczyć**” - program autorski,
- „**Z asertywnością na co dzień**” - program autorski.

Sposoby osiągnięcia celu to:

1. Bieżący monitoring całej społeczności szkolnej, na temat osób, miejsc i form przemocy w szkole, poprzez:

- diagnozę wstępną nowych uczniów,
- obserwację,
- ankiety i sondaże,
- wywiady środowiskowe,
- rozmowy indywidualne z uczniami,
- rozmowy indywidualne z nauczycielami,
- rozmowy indywidualne z rodzicami.

2. Doskonalenie nauczycieli w zakresie rozpoznawania problemu przez:

- szkoleniowe rady pedagogiczne,
- polecanie literatury fachowej.

3. Przejrzysty system kar za zachowania niepożądane i konsekwentne stosowanie ich wobec uczniów.

4. Motywowanie uczniów do rozwijania swoich mocnych stron na zajęciach dodatkowych.

5. Spotkania uczniów z przedstawicielami instytucji wspomagających rozwój ucznia i

jego postawy.

6. Prelekcje, warsztaty dla zainteresowanych rodziców.

7. Kierowanie rodziców i uczniów z problemami do instytucji specjalistycznych i wspierających szkołę.

Metody pracy:

- krąg uczuć,
- burza mózgów, piramida priorytetów,
- praca w małych grupach,
- plakat grupowy, meta plan,
- rysunek indywidualny,
- dyskusja,
- drama, etiuda pantomimiczna,
- gra dydaktyczna,
- metoda przypadku.

Zbadane czynniki ryzyka:

- duża dostępność używek, niskie ceny,
- uzależnienie w rodzinie,
- środowisko nagradzające stosowanie używek,
- konflikty w rodzinie,
- doświadczenie izolacji w dzieciństwie,
- nadpobudliwość, agresja,
- wpływ dysfunkcyjnej grupy rówieśniczej,
- słabe wyniki w nauce,
- niskie oczekiwania życiowe.

Zbadane czynniki chroniące:

- silna więź z rodzicami,
- szacunek dla norm i autorytetów,
- pozytywna grupa rówieśnicza,
- zainteresowania,
- dobre wyniki w nauce,
- praktyki religijne.

TEMATY ZAJĘĆ

KLASA 1

- a) Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
- b) Jesteśmy grupą.
- c) Przyjaciele Zippiego – program profilaktyczny.
- d) Jesteśmy podobni, ale różnimy się pomiędzy sobą.
- e) Rozpoznajemy i nazywamy uczucia.
- f) Dobry dotyk – zły dotyk.

Zajęcia dla rodziców.

- a) Zły dotyk – na co zwrócić uwagę by dziecko nie stało się ofiarą.
- b) Jak kochać i wspomagać – ORE.

KLASA 2

- Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
- Moje mocne strony, moje sukcesy.
- Uwaga na nieznajomych.
- Czasami mamy różne zdanie na jeden temat.
- Są rzeczy, które robię dobrze, a najlepszy jestem w...

Zajęcia dla rodziców.

1. Bezpieczeństwo dziecka w kontakcie z innymi ludźmi.
2. Jak wspierać i motywować dziecko, jak uczyć przyjmowania porażki?

KLASA 3

1. Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
2. Są sytuacje, w których muszę odmówić.
3. Telewizja i komputer w życiu ucznia klasy III – program autorski
4. Jak wyrazić to co czuję?
5. My to mamy klasę!

Zajęcia dla rodziców.

1. Akceptujemy emocje naszego dziecka.
2. Media w życiu dziecka.

KLASA 4

- a) Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
- b) Naucz się jak się uczyć – program autorski.
- c) Wpływ mediów na moje poglądy.
- d) Program „Dziękuję – Nie!” .
- e) Odwaga ratuje życie – ORE.

Zajęcia dla rodziców.

- ❖ Wpływ mediów na kształtowanie postaw dziecka.
- ❖ Skuteczna pomoc w nauce.
- ❖ Vademecum dla rodzica – ORE.

KLASA 5

1. Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
2. Poznaję siebie – moje wady i zalety.
3. Moje ciało się zmienia.
4. Choć mam inne – szanuję Twoje zdanie.
5. Komunikacja werbalna i niewerbalna.

Zajęcia dla rodziców.

1. Pomagam mojemu dziecku być asertywnym.
2. Jak skutecznie komunikować się z moim dzieckiem.

KLASA 6

- Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
- Przyjaciele - ludzie, którym mogę zaufać.
- Jak pokonać stres przy pomocy pozytywnego myślenia?
- To moja decyzja – asertywność.
- „Drugi Elementarz, czyli program 7 kroków” – program profilaktyczny.
- Cyberprzemoc.

Zajęcia dla rodziców.

- ❖ Jak uczyć i wzmacniać zachowania asertywne.
- ❖ Jak chronić dziecko przed uzależnieniem mediami.

KLASA 7

1. Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
2. Sekty – zniewalają umysł.
3. Mediacje – forma rozwiązywania konfliktów.
4. Klimat szkoły – ORE.
5. Dbam o moje zdrowie (psychiczne i fizyczne).
6. Nie piję. Nie, bo tak.

Zajęcia dla rodziców.

1. Zaburzenia zdrowia psychicznego – ORE.
2. Szkoła i rodzice wobec uzależnień – ORE.

KLASA 8

1. Moja szkoła jest bezpieczna / Bezpieczna+
2. Seksting- chroń swoją intymność.
3. Mobbing i bullying w szkole – ORE.
4. Stawiam na zdrowie – ORE.
5. Dbam o moje zdrowie psychiczne – ORE.

Zajęcia dla rodziców.

1. Seksting.
2. Mobbing i bullying.

EWALUACJA

Dla sprawdzenia efektywności oddziaływań każdy prowadzący powinien dokonać ewaluacji i odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

1. Czy cele zajęć zostały osiągnięte?
    - co o tym świadczy?
    - co sprzyjało, co przeszkadzało w osiągnięciu celów?
  2. Jeśli cele zostały osiągnięte częściowo to:
    - w jakim zakresie?
    - co o tym świadczy?
- Co utrudniało, bądź uniemożliwiało osiągnięcie celów?

3. Jeśli cele nie zostały zrealizowane w ogóle to:
  - co o tym zdecydowało?
  - co o tym świadczy?
4. Jakie założenia potwierdziły się w praktyce?
5. Co w realizacji zadań było zaskoczeniem?

Aby odpowiedzieć na te pytania

W klasach I i II należy posłużyć się obserwacją oraz prostymi pytaniami, np. Kto wie...

- jak należy zachować się w klasie?
- w czy jesteśmy podobni, a czym różnimy się między sobą?
- jak pokonać bezpiecznie drogę do szkoły?
- jakich uczuć doświadczają ludzie?
- jak bezpiecznie się bawić?
- kto, kiedy i w jaki sposób może nas dotykać?
- jak zachować się wobec obcej osoby?
- co jest moją główną zaletą?
- jak dogadać się, gdy mamy różne zdania?

W klasach III i IV

Uczniowie udzielają odpowiedzi na pytanie: Czy wiem jak ....

- skutecznie odmówić?
- wykorzystać moje mocne strony?
- wyrazić to co czuję?
- dbać o atmosferę w naszej klasie?
- i od czego można się uzależnić?
- mądrze korzystać z telewizji, internetu, czasopism?
- i gdzie, szukać pomocy, gdy dzieje się krzywda?

W klasach V – VIII

Uczniowie udzielają odpowiedzi na zdania niedokończone:

- a) Podczas dzisiejszych zajęć dowiedziałam/łem się ...
- b) Zdobyta wiedza pomoże mi w ...
- c) Podczas kolejnych zajęć wolałabym/wolałbym, żeby ...

Rodzice mogą wypełnić „**Arkusze ewaluacji**”.

ARKUSZ EWALUACJI
(Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź)

1. Czy zajęcia pomogły mi zdobyć nową wiedzę?	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
2. Czy zajęcia pomogły mi rozwinąć konkretne umiejętności przydatne w codziennym wychowaniu?	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
3. Czy zajęcia były prowadzone w ciekawej formie?	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
4. Czy atmosfera zajęć sprzyjała swobodnej komunikacji?	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
5. Co zmieniłbym w prowadzeniu zajęć?			

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety.

PROGRAM WYCHOWAWCZY

WSTĘP

Szkoła powinna oddziaływać w środowisku lokalnym coraz szerzej. Poza priorytetową funkcją edukacyjną powinna spełniać i realizować funkcję opiekuńczo – wychowawczą.

Integruje je wysiłek wszystkich nauczycieli realizujących zadania szkoły w zakresie zdobywania wiedzy, kształcenia umiejętności i wychowania.

Program wychowawczy stał się wspólną sprawą, wspólnym działaniem wszystkich nauczycieli.

II. 1. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Naczelnym celem wychowania w Szkole Podstawowej nr 3 im. Świętego Wojciecha w Gnieźnie jest „Wychowanie dziecka świadomego dokonywanych wyborów i gotowego do autokreacji na drodze do właściwego dla niego sukcesu szkolnego”.

Dążyć będziemy do wychowania ucznia, który byłby najbardziej zbliżony do modelu absolwenta.

Wspomaganie rozwoju obejmuje zaspokajanie różnych potrzeb wychowanka. W naszej szkole stwarzamy warunki do zaspokajania ważnych potrzeb uczniów. Organizujemy proces kształcenia tak, by uczenie się było bezpieczne, aktywne, sensowne i angażujące całą osobę ucznia. Otaczamy pomocą psychologiczną i pedagogiczną młodzież, która wychowuje się w niekorzystnych warunkach, przeżywa poważne problemy prowadzące do podwyższonego ryzyka zaburzeń rozwoju, uzależnień. Podejmujemy wobec niej działania o charakterze wczesnej interwencji, pomagamy w rozwiązywaniu problemów, wspieramy w kryzysowych sytuacjach.

Uznaliśmy, że najważniejsze potrzeby uczniów, które powinna zaspokoić nasza szkoła, to:

- 1. Potrzeba poszukiwania wiedzy.**
- 2. Potrzeba poczucia bezpieczeństwa.**
- 3. Potrzeba rozwijania talentu i zainteresowań.**
- 4. Potrzeba bycia w różnych rolach społecznych.**
- 5. Potrzeba samoakceptacji.**
- 6. Potrzeba uzyskiwania aprobaty i akceptacji.**
- 7. Potrzeba budowania udanych relacji z innymi.**

II. 2. RELACJE

W naszej szkole tworzymy demokratyczne i podmiotowe relacje między uczestnikami całej społeczności szkolnej. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce poprzez:

1. Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami.
2. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków.
3. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów.
4. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu, oraz zaangażowania w działalność podmiotów.
5. Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.
6. Ucząc odpowiedzialności zwracamy szczególną uwagę na konsekwencję w działaniu.

ZA ISTOTNY UWAŻAMY PARTNERSKI STYL KOMUNIKOWANIA SIĘ:

1. **Respektujemy prawa, potrzeby i uczucia rozmówcy.**
2. **Dążymy do uzyskania porozumienia.**
3. **Udzielamy informacji zwrotnych.**

STWARZAMY PRZESTRZEŃ DLA SWOJEGO DZIAŁANIA:

1. **Wspólnie ustalamy normy współpracy i reguły grupowe**
2. **Ustalamy zasady współdziałania z klasą i razem określamy cele.**

BUDUJEMY WZAJEMNE ZAUFANIE:

1. **Uznajemy prawo do zadawania pytań.**
2. **Potrafimy szczerze ze sobą rozmawiać.**
3. **Szanujemy prywatność każdej osoby.**
4. **Jesteśmy życzliwi.**
5. **Kierujemy się zaufaniem do uczniów.**

II. 3. MODEL ABSOLWENTA

W uczniach naszej szkoły będziemy rozwijać określone cechy. Ten „ideał wychowawczy”, jego właściwości są efektem naszego myślenia o dziecku i rozumienia jego natury. Chcemy, by nasz absolwent reprezentował następujące cechy:

1. **Odpowiedzialność:**

- a) uczeń potrafi przemyśleć każdą decyzję,
- b) pomyśli o skutkach swojego działania,
- c) potrafi przyznać się do błędu,
- d) wywiązuje się z powierzonych zadań i funkcji,
- e) zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa.

2. **Samodzielność:**

- a) samodzielnie organizuje sobie proces zdobywania informacji,
- b) radzi sobie w sytuacjach pozaszkolnych (w banku, w urzędzie pracy, pisanie podstawowych pism użytkowych, w hotelu).

3. **Dociekliwość:**

- a) potrafi formułować pytania w celu poszukiwania prawdy o świecie,
- b) dostrzega złożoność problemów społeczno-politycznych w kraju,
- c) chce zdobywać wiedzę, jest dociekliwy i kreatywny w jej poszukiwaniu.

4. **Uczciwość:**

- a) dotrzymuje danego słowa,
- b) rzetelnie wykonuje zadania,
- c) rozumie, czym jest odwaga cywilna,
- d) potrafi być lojalny,
- e) mówi prawdę.

5. **Tolerancja:**

- a) uczeń szanuje różnice między ludźmi,
- b) szanuje uczucia innych.

6. **Wrażliwość:**

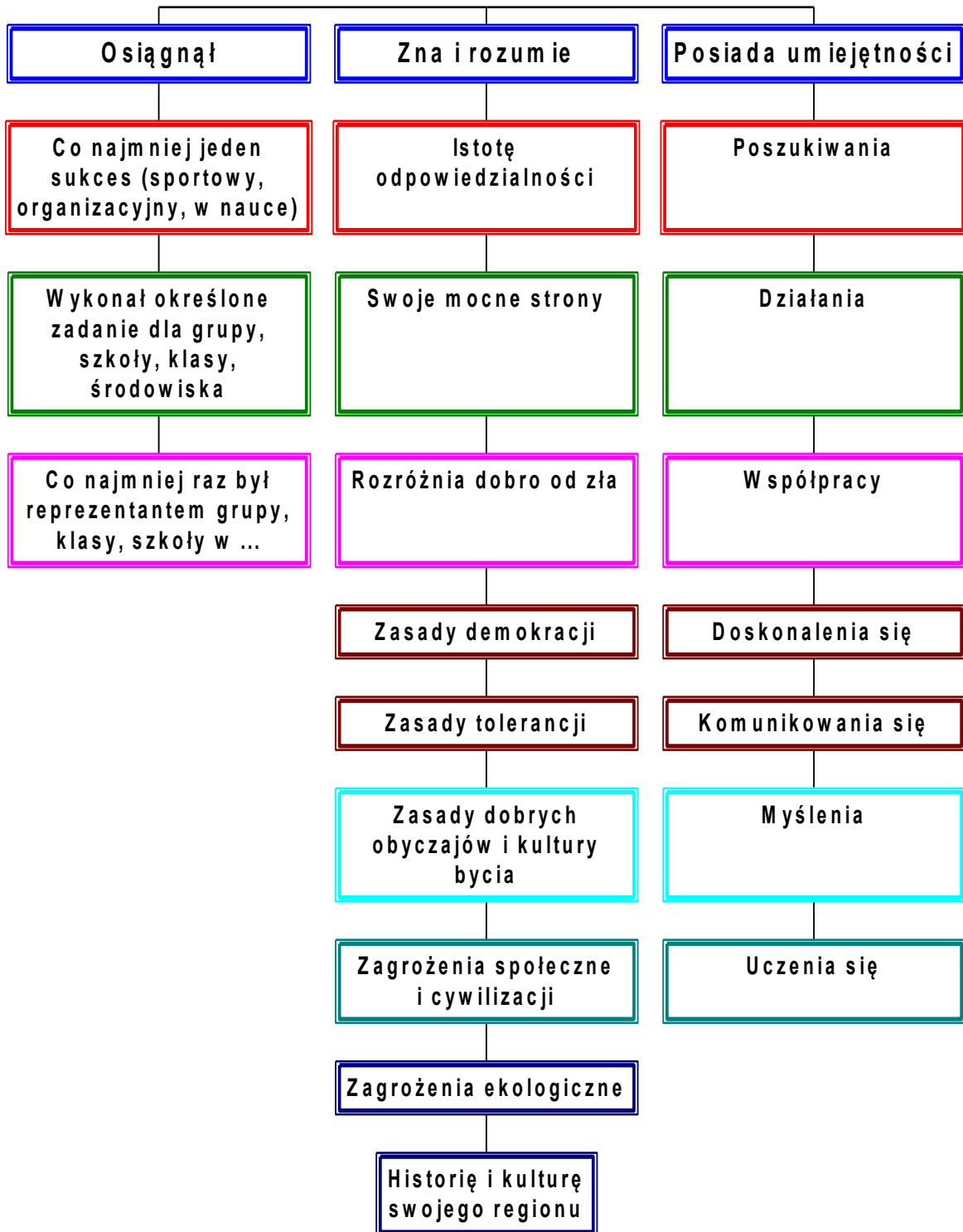
- a) niesie pomoc,
- b) stara się zrozumieć problemy innych.

7. **Kultura osobista:**

- a) zna i stosuje podstawowe zasady obowiązujące w kontaktach międzyludzkich,
- b) potrafi asertywnie wyrazić swoje myśli i uczucia,
- c) dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd.

II. 4. KOMPETENCJE ABSOLWENTA

Kompetencje absolwenta Szkoły Podstawowej nr 3 w Gnieźnie

II. 5. ZAKRES PROGRAMU - I i II ETAP EDUKACYJNY

II. 6. 1. CELE WYCHOWAWCZE I ETAPU EDUKACYJNEGO:

- a. rozwijanie umiejętności służących zdobywaniu wiedzy oraz wskazanie potrzeby jej osiągnięcia,
- b. wyrabianie nawyków dbania o zdrowie własne i innych,
- c. uczenie szacunku dla siebie, rodziców, opiekunów, członków lokalnej społeczności,
- d. rozbudzenie potrzeby kontaktu z otaczającą przyrodą,
- e. wyrabianie poczucia odpowiedzialności za najbliższe środowisko,
- f. rozwijanie wartości kulturowych związanych z rodziną, tradycjami szkolnymi i środowiskiem,
- g. zachęcanie do nawiązywania i utrzymywania poprawnych stosunków z innymi dziećmi, rodzicami i krewnymi, dorosłymi i osobami niepełnosprawnymi,
- h. budzenie poczucia przynależności do rodziny, społeczności szkolnej, środowiska lokalnego,
- i. rozbudzenie świadomości o przydatności indywidualnego i grupowego działania na rzecz społeczności lokalnej

II. 6. 2. ZADANIA WYCHOWAWCÓW KLAS I - III:

zakres	zadanie	sposób realizacji	monitoring
O S O B O W O Ś Ć	1. Organizacja własnego kącika do nauki.	- stworzenie modelowego kącika w klasie	Adnotacja w dzienniku
	2. Kształcenie umiejętności prawidłowego planowania zajęć codziennych i tygodniowych.	- ułożenie wzorcowego planu - projekt	Plan
	3. Rozwijanie cech charakteru: pilności, systematyczności, obowiązkowości, punktualności, odpowiedzialności, wytrwałości.	- wzmacnianie pożądanых cech odpowiednim systemem nagradzania - pogadanki tematyczne - rozmowy indywidualne	Karta samooceny
	4. Wdrażanie zasad racjonalnego i skutecznego uczenia się.	- opracowanie katalogu zasad uczenia się - projekt - współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną	Ankieta Orzeczenia z poradni
	5. Kształtowanie właściwych nawyków higieny ciała i jamy ustnej.	- pogadanki tematyczne - projekcja filmu - okresowe kontrole czystości - udział w akcjach promocyjnych	Karta zdrowia dziecka
	6. Poznanie zachowań sprzyjających bezpieczeństwu w różnych sytuacjach: w domu i gospodarstwie, w drodze do szkoły, w szkole, podczas zabaw, na boisku itp.	- pogadanki tematyczne - projekcja filmów instruktażowych - krótkie inscenizacje - prelekcje - gry symulacyjne	Ankieta „Bezpieczna Szkoła”
	7. Rozbudzenie zainteresowań własnym zdrowiem i rozwojem.	- spotkania z lekarzem, pielęgniarką, psychologiem, pedagogiem - pogadanki tematyczne	Zapis w dzienniku lekcyjnym

zakres	zadanie	sposób realizacji	monitoring
O S O B O W O Ś Ć	8. wdrażanie zasad właściwego zachowania się w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, wybuchowymi, toksycznymi, nieznanego pochodzenia i przeznaczenia, niewybuchami i niewypałami.	<ul style="list-style-type: none"> - spotkanie z policjantem, strażakiem - pogadanki tematyczne - projekcja filmów instruktażowych 	Zapis w dzienniku Ankieta „Bezpieczna szkoła”
	9. Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną i członkami lokalnej społeczności.	<ul style="list-style-type: none"> - różne formy kontaktu z rodzicami (spotkania, zebrania, korespondencja, rozmowy telefoniczne, wywiady środowiskowe, odwiedziny itp.) - pedagogizacja rodziców - organizacja lekcji otwartych - przedstawienia projektów ekologicznych i regionalnych - współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną - pogadanki tematyczne - organizowanie imprez, festynów i uroczystości z udziałem dzieci i dorosłych 	Zapis w dzienniku lekcyjnym Lista obecności rodziców na zebraniach Tematyka pedagogizacji rodziców
	10. Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego (koleżeństwo, przyjaźń, miłość, empatia, wrażliwość, tolerancja itp.).	<ul style="list-style-type: none"> - wyjścia i wyjazdy do kina i teatru na występy i koncerty - pogadanki tematyczne - rozmowy indywidualne 	Karty wycieczki Zapis w dzienniku

Ś R O D O W I S K O	<p>1. umożliwienie prowadzenia obserwacji środowiska w najbliższej okolicy (rzeka, jezioro, las, łąka, pole, sad).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki krajoznawcze - biwaki, rajdy - wykonanie kącika przyrodniczego lub gazetki - prowadzenie kalendarza przyrody - projekt ekologiczny 	<p>Zapis w dzienniku lekcyjnym Karty wycieczki Kronika klasy Zielniki, mapki, albumy</p>
	<p>2. Uwrażliwienie na piękno otaczającej przyrody i wartość życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odwiedzenie miejsc o szczególnych walorach przyrodniczo – krajoznawczych - wykonanie albumów, kronik 	<p>Album, kronika klasy, Zapis w dzienniku</p>
	<p>3. Uczucie właściwych zachowań w stosunku do zwierząt i otaczającej przyrody.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zimowa akcja dokarmiania ptaków i zwierząt - spotkanie z leśniczym - opieka nad terenami zieleni przy szkole - pielęgnacja roślin w klasie - sadzenie drzew i krzewów 	<p>Zapis w dzienniku, notatka (ciekawe wydarzenia w życiu klasy)</p>
	<p>4. Wyrabianie nawyków proekologicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zbieranie surowców wtórnych - używanie opakowań zwrotnych - „Sprzątanie Świata” - obchody „Dnia Ziemi” - Święto szkoły 	<p>Zapis w dzienniku lekcyjnym Wystawa prac wykonanych z surowców wtórnych</p>
	<p>5. Uczucie zwyczajów, obyczajów właściwych dla danego środowiska rodzinnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obchody „Dnia Matki”, „Dnia Ojca”, „Dnia Babci i Dziadka” - obchody świąt religijnych - wykonanie kart świątecznych, pisanek, stroików, nauka kołęd - strojenie choinek - porządkowanie grobów i odwiedzanie cmentarzy 	<p>Zapis w dzienniku Wystawa kartek świątecznych Adnotacja w kronice klasowej</p>
	<p>6. Kulturowanie tradycji i obrzędów szkolnych i klasowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, „Dzień Edukacji Narodowej”, „Andrzejki”, „Mikołajki”, „Walentynki”, „Wigilia”, „Dzień Dziecka”, „Pasowanie na Pierwszoklasistę”, „Przyjęcie w poczet czytelników biblioteki szkolnej” itp. 	<p>Scenariusze zajęć, zdjęcia, zapis w kronice szkolnej i klasowej</p>
	<p>7. Inspirowanie i animowanie działań zmierzających do wzbogacenia życia kulturalnego wspólnoty lokalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie przedstawień, inscenizacji, występów, popisów itp. 	<p>Scenariusze imprez, zdjęcia, zapis w kronice szkolnej i klasowej</p>

**Ś
R
O
D
O
W
I
S
K
O**

8. Zapoznanie z walorami kulturowymi najbliższej okolicy i budzenie poczucia dumy z osiągnięć z nimi związanych

- realizacja projektu edukacji regionalnej

Zapis w dzienniku lekcyjnym
Kronika klasy
Zdjęcia, albumy, mapki

9. Rozbudzenie zainteresowania przeszłością własną, swojej rodziny oraz korzeniami rodzimej kultury

- gromadzenie pamiątek z własnego życia, dokumentów i fotografii
- prowadzenie dzienników i pamiętników
- wykonanie drzewa genealogicznego

Drzewo genealogiczne rodziny, zdjęcia

**W
S
P
Ó
L
N
O
T
A**

<p>1. Organizowanie różnorodnych wydarzeń zapoznających z ludźmi z najbliższego otoczenia (dyrektor, personel szkoły, nauczyciele, sprzedawcy w sklepach, pielęgniarka, policjant i in.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania, uroczystości, wycieczki, inscenizacje itp. 	<p>Karty wycieczki Zapis w dzienniku</p>
<p>2. Uczenie zasad dobrego zachowania i stosowania ich w środowisku rodzinnym, wobec kolegów, nauczycieli, innych osób i osób sprawnych inaczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspólne spożywanie niektórych posiłków - egzekwowanie stosowania zwrotów grzecznościowych w szkole i poza nią - inscenizacje i dramy 	<p>Ankieta Scenariusze zajęć</p>
<p>3. Integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny oraz najbliższego otoczenia dziecka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapraszanie do szkoły bliskich z różnych okazji - udział rodziców w organizacji różnych uroczystości i imprez szkolnych (np. zabawa karnawałowa, wyjazdy na wycieczki itp.) 	<p>Zapis w dzienniku Karta wycieczki</p>
<p>4. Kształtowanie tożsamości regionalnej w aspekcie tożsamości rodzinnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - różne graficzne formy przedstawienia siebie i swojego miejsca w rodzinie, szkole, środowisku lokalnym - wycieczki i rajdy - reprezentowanie siebie i innych w różnych formach rywalizacji (konkursach, zawodach, turniejach) 	<p>Regulamin konkursu Sprawozdanie Karta wycieczki Zdjęcia</p>
<p>5. Zapoznanie z Konwencją Praw Dziecka a w szczególności prawami dziecka w rodzinie i szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gazetka, pogadanka - projekt 	
<p>6. Ukazanie sensu praw i obowiązków, zasad i reguł, nakazów i zakazów obowiązujących w życiu społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z regulaminem - zapoznanie z rolą Rzecznika Praw Ucznia - zapoznanie ze szkolnym systemem oceniania - pogadanki tematyczne 	<p>Zapis w dzienniku lekcyjnym</p>
<p>7. Uświadomienie roli dziecka jako ucznia w rodzinie i społeczności lokalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nagradzanie, prezentowanie osiągnięć na forum klasy, szkoły i lokalnego środowiska - pogadanki tematyczne - obchody „Dnia Dziecka” - organizowanie prac społeczno - użytecznych 	

zakres	zadanie	sposób realizacji	monitoring
W S P Ó L N O T A	<p>8. Stwarzanie sytuacji dających możliwość wykazania inicjatywy samorządowej w bezinteresownym działaniu na rzecz szkoły i środowiska.</p> <p>9. Stwarzanie sytuacji dających możliwość przeżyć wewnętrznych towarzyszących procesowi twórczemu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie pomocy koleżeńskiej - udział w akcjach charytatywnych - prace społeczno – użyteczne - stworzenie klasowego systemu nagradzania za pokonywanie trudności - poszukiwanie sposobów motywowania w zależności od cech indywidualnych - inscenizacje i dramy - konkursy artystyczne (plastyczne, recytatorski itp.) 	<p>Regulaminy konkursów Sprawozdanie Scenariusze</p>

II. 6. 3. CELE WYCHOWAWCZE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH:

- g) kształtowanie umiejętności zdobywania wiedzy oraz rozwijania samodzielności poznawczej,
- h) uświadomienie własnych potrzeb i zainteresowań,
- i) rozwijanie aktywności twórczej,
- j) rozpoznawanie zachowań umożliwiających bezpieczne i zgodne z higieną funkcjonowanie w życiu,
- k) umożliwienie dokonywania wyborów harmonizujących z potrzebami osobowymi,
- l) wykształcenie postawy szacunku i tolerancji wobec innych ludzi różniących się poglądami, zachowaniem, wyglądem.
- m) wdrażanie do utrzymywania właściwych relacji z rówieśnikami, młodszymi dziećmi i osobami dorosłymi,
- n) budzenie poczucia przynależności do środowiska społecznego,
- o) poznanie praw i obowiązków dziecka w rodzinie i ucznia w szkole,
- p) wdrażanie właściwych zachowań w stosunku do otaczającej przyrody a szczególnie zwierząt,
- q) uwrażliwienie na piękno i znaczenie przyrody,
- r) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- s) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków,
- t) kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,

- u) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- v) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- w) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
- x) pogłębianie motywacji uczenia się,
- y) rozbudzanie wrażliwości poznawczej i estetycznej a przez to kształtowanie refleksyjnej postawy wobec siebie jako człowieka,
- z) nabywanie umiejętności dbania o zdrowie w perspektywie całego życia,
- aa) przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości i dokonywania właściwej ich hierarchizacji,
- bb) poznanie środowiska i specyfiki swojego regionu,
- cc) rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej,
- dd) rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska regionalnego,
- ee) kształtowanie szacunku dla więzi społecznych wspólnoty regionalnej oraz postaw prospołecznych,
- ff) ukazanie wartości nauki i pracy w życiu osobistym i społecznym,
- gg) uświadomienie roli praw i obowiązków jednostki w społeczności regionalnej.

II. 6. 4. ZADANIA WYCHOWAWCÓW KLAS IV - VIII

**O
S
O
B
O
W
O
Ś
Ć**

<p>1. Ukazanie roli wykształcenia oraz nabytych umiejętności w określeniu swojego miejsca i udziału w życiu dorosłym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z ludźmi różnych zawodów, pełniących różnorodne funkcje społeczne - pogadanki tematyczne - wycieczki i wyjazdy do zakładów pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku
<p>2. Rozbudzanie świadomości znaczenia kultury duchowej w życiu człowieka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w seansach filmowych, spektaklach teatralnych, koncertach, wystawach, wernisażach itp. - aktywny udział w konkursach plastycznych, literackich, fotograficznych, muzycznych itd. - organizowanie imprez artystycznych (występów, inscenizacji i przedstawień, wystaw, uroczystości) - redagowanie gazety szkolnej, gazetki klasowej (ściennej) 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - sprawozdanie z konkursów - scenariusze
<p>3. Stymulowanie procesu samodoskonalenia się w sferze wrażliwości intelektualnej i estetycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w konkursach wiedzy oraz artystycznych - prezentowanie osiągnięć i dorobku artystycznego uczniów - uczestnictwo w zajęciach kół przedmiotowych i artystycznych - udział w pozaszkolnych formach zajęć (szkoła muzyczna, zespoły wokalne-instrumentalne, taneczne, pracownie modelarskie, laboratoria językowe i komputerowe) 	<ul style="list-style-type: none"> - sprawozdanie z konkursu - dyplomy - dzienniki zajęć pozalekcyjnych
<p>4. Uwrażliwienie na zagrożenia wychowawcze związane z niewłaściwym korzystaniem z gier i programów komputerowych, wideokaset, audycji telewizyjnych, komiksów itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki tematyczne - pedagogizacja rodziców - korzystanie z księgozbioru bibliotecznego - popularyzacja czytelnictwa (quizey czytelnicze , spotkania z autorami , kiermasze) - zdobywanie Karty Rowerowej 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - dane z biblioteki o wypożyczaniu książek
<p>5. Przygotowanie do bezpiecznego poruszania się w ruch drogowym jako pieszy, pasażer i rowerzysta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego - pogadanki tematyczne - regulaminy pracowni 	<ul style="list-style-type: none"> - potwierdzenia wydania kart rowerowych - opracowane testy

**O
S
O
B
O
W
O
Ś
Ć**

<p>6. Umożliwienie kulturalnego i odpowiedzialnego postępowania w środowisku technicznym.</p>	<p>(technicznej, chemicznej, fizycznej, komputerowej)</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrukcje alarmowe i plany ewakuacyjne - pogadanki tematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - regulamin pracowni - instrukcje przeciwpożarowe - zapis w dzienniku
<p>7. Przygotowanie do okresu dojrzewania i pozytywnego przyjęcia jego przejawów fizycznych i psychicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki tematyczne - projekcje filmów instruktażowych - spotkania z pielęgniarką, lekarzem, psychologiem - współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną (prelekcje, spotkania) 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - scenariusze spotkań
<p>8. Kształtowanie właściwych nawyków ergonomicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dobór właściwego stanowiska pracy - egzekwowanie prawidłowej postawy podczas pisania i czytania oraz zachowywania prawidłowej sylwetki - pogadanki tematyczne 	
<p>9. Ułatwianie rozumienia istoty zasad funkcjonujących w życiu społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie i omówienie Regulaminu Szkoły - pogadanki n/t wybranych wartości moralnych - omówienie przykładów działań stanowiących wykroczenie lub przestępstwo - spotkanie z policjantem 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - scenariusze spotkań
<p>10. Ukazywanie konieczności doskonalenia samego siebie w aspekcie moralnym i etycznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokonywanie samooceny (ocena ze sprawowania) - pogadanki i dyskusje tematyczne - sąd nad postacią fikcyjną (bohaterem literackim i filmowym) - spotkania z ludźmi cieszącymi się szczególnym autorytetem społecznym 	
<p>11. Wspieranie uczniów w poszukiwaniu wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki i dyskusje w oparciu o przykłady z życia, literatury i filmu - osobisty przykład 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - scenariusze zajęć
<p>12. Uczenie szacunku dla siebie i innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki tematyczne - egzekwowanie właściwej postawy w stosunku do ludzi - rozmowy indywidualne 	<ul style="list-style-type: none"> - dziennik pedagoga - zeszyt rozmów

**Ś
R
O
D
O
W
I
S
K
O**

<p>1. Umożliwienie prowadzenia obserwacji wybranych elementów środowiska w regionie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wędrówka ścieżką przyrodniczo-dydaktyczną - wycieczki do rezerwatów przyrody - wycieczki krajoznawcze - rajdy piesze i rowerowe znanymi szlakami turystycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> - karta wycieczki - scenariusze zajęć - kronika klasy, szkoły
<p>2. Uświadomienie uwarunkowań stanu środowiska od różnych czynników.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jw. - pogadanki tematyczne - wykonanie albumów, kronik, gazetek ściennych - wycieczki do zakładów pracy - opracowanie mapy zagrożeń środowiska naturalnego w regionie - monitorowanie zagrożeń najbliższego środowiska (stan wód w jeziorze, rzece, stan gleby, zanieczyszczenie powietrza itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> - scenariusz projektu ekologicznego
<p>3. Rozwijanie wrażliwości na piękno przyrody i budzenie dumy z walorów środowiska regionalnego i jego specyfiki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - całoroczna zabawa „Na tropie Wielkiej Przyrody” (wyszukiwanie miejsc interesujących przyrodniczo, prezentacja w ciekawej formie) - konkursy poetyckie - konkursy plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - regulaminy konkursów
<p>4. Umożliwienie poznania regionu i jego kultury i historii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki krajoznawcze np. Legnicki Park Krajobrazowy, Biskupin - rajd rowerowy (pieszy) - wycieczka po Gnieźnie - zwiedzanie Muzeum Początków Państwa Polskiego - wystawki etnograficzne - zbieranie zdjęć, dokumentów, pamiątek - spotkanie z ciekawymi ludźmi 	<ul style="list-style-type: none"> - karta wycieczek - scenariusz spotkania - prezentacja projektu regionalnego
<p>5. Przygotowanie do uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w konkursach, występach, pokazach artystycznych o zasięgu powiatowym i wojewódzkim - uczestnictwo w imprezach kulturalnych, festynach itp. 	<ul style="list-style-type: none"> - sprawozdanie z imprez - kronika szkolna

**Ś
R
O
D
O
W
I
S
K
O**

<p>6. Umożliwienie zapoznania się z dorobkiem cywilizacyjnym i osiągnięciami gospodarczymi regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki do zakładów pracy - spotkania z przedstawicielami władz samorządowych różnych szczebli - pogadanki tematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - karta wycieczki - scenariusze spotkań - tematyka pogadanek
<p>7. Rozbudzanie poczucia patriotyzmu lokalnego w oparciu o dorobek kulturalny i cywilizacyjny regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie referatów, przewodników i folderów, albumów, kronik - artykuły do gazetki szkolnej - wywiady i spotkania z ludźmi zasłużonymi dla regionu - pogadanki tematyczne - konkursy, turnieje, quizy 	<ul style="list-style-type: none"> - gazeta szkolna - scenariusz spotkań - regulaminy konkursów - tematyka pogadanek
<p>8. Ukazanie mechanizmów walki z zagrożeniami ekologicznymi wynikającymi ze specyfiki rozwoju gospodarczego regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki do zakładów pracy, oczyszczalni ścieków itp. - pogadanki tematyczne - sesje i seminaria ekologiczne - spotkania z przedstawicielami władz samorządowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - scenariusze spotkań - karty wycieczki
<p>9. Uczenie zachowań proekologicznych i podejmowania działań w celu ochrony środowiska naturalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - „Sprzątanie Świata” - zbiórki surowców wtórnych - opracowanie katalogu zasad chroniących środowisko przed negatywnym wpływem rozwoju rolnictwa, przemysłu, eksploatacji surowców naturalnych i zasobów leśnych 	<ul style="list-style-type: none"> - katalog zasad chroniących środowisko naturalne - zapis w dzienniku
<p>10. Rozbudzanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z podstawowymi regulacjami prawnymi w zakresie ochrony roślin i zwierząt (dzikich, domowych, hodowlanych) - akcje propagandowe i promocyjne (plakaty, ulotki, apele, gazetki, artykuły) - dokarmianie ptaków i zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis w dzienniku - scenariusze imprez - kronika szkolna
<p>6. Ukazanie wartości i znaczenia symboli, zasad i instytucji, które odgrywają istotną rolę w życiu społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zbieranie informacji, ilustracji, zdjęć n/t wspólnej symboliki regionu (np. herbów miejscowości, gminy, powiatu, województwa) - gromadzenie wycinków prasowych dotyczących problemów społeczności 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentacja projektu regionalnego - sprawozdanie ze spotkań - wystawy prac uczniowskich

W
S
P
Ó
L
N
O
T
A

7. Ukazywanie konieczności współpracy i współdziałania wspólnoty w sytuacjach zagrożenia klęskami żywiołowymi. Rozwijanie wrażliwości społecznej oraz poczucia solidarności ze wspólnotą „małej ojczyzny”.

8. Stawianie wymagań w zakresie właściwej postawy wobec obowiązków społecznych.

9. Zaznajomienie z podstawowymi zasadami regulującymi życie szkoły, w tym prawami i obowiązkami ucznia.

10. Uświadamianie istoty norm zawartych w Konwencji Praw Dziecka oraz kształcenie umiejętności ich wykorzystania dla obrony siebie i innych.

lokalnej
- spotkania z przedstawicielami instytucji działających na rzecz społeczeństwa (np. Policji, Straży Pożarnej, MOPS-u, władz samorządowych)
- udział w przygotowaniu wyborów do władz lokalnych (np. pomoc przy organizowaniu lokalu wyborczego)

- pogadanki n/t niesienia pomocy w ratowaniu życia, zdrowia i mienia współmieszkańców na wypadek pożaru, powodzi itp.
- stosowanie różnych form samopomocy koleżeńskiej w klasie, szkole, grupie itp.

- organizowanie prac społeczno-użytecznych dla klasy, szkoły, miasta
- nagradzanie uczniów za osiągnięcia w nauce i pracy
- promocja postaw prospołecznych (prezentacja na gazecie ściennej, wywiady i artykuły w gazecie szkolnej, zapisy w kronice szkolnej)
- osobisty przykład wychowawcy

- zapoznanie ze Statutem Szkoły, Regulaminem Samorządu Uczniowskiego
- pogadanki i dyskusje

- pogadanki, dyskusje, debaty

- tematyka pogadanek
- roczne sprawozdanie z działalności koła TPD

- scenariusze akcji społecznych
- gazetka szkolna

- zapis w dzienniku
- Regulamin Samorządu Uczniowskiego

- zapis w dzienniku
- protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej
- sprawozdanie z wyborów do Samorządu Szkolnego

**W
S
P
Ó
L
N
O
T
A**

11. Przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym „małej ojczyzny”

12. Rozwijanie umiejętności świadomego i jawnego wyrażania własnych opinii i poglądów oraz zajmowania stanowiska w istotnych dla wspólnoty lokalnej sprawach.

13. Uświadamianie konieczności działania zgodnie z prawem i stosowania demokratycznych procedur.

- udział w życiu demokratycznym szkoły (samorząd klasowy i szkolny, organizacje szkolne itp.)
- udział w posiedzeniu Rady Miasta
- udział w posiedzeniach Rady Pedagogicznej i Rady Szkoły

- pisanie artykułów prasowych, indywidualnych i zbiorowych listów otwartych, petycji
- zgłaszanie wniosków i inicjatyw
- publiczne wystąpienia na forum klasy, szkoły

- jw
- pogadanki, dyskusje, debaty, negocjacje
- udział w wyborach i głosowaniach
- prowadzenie kampanii wyborczych do organów samorządowych szkoły

- zajęcia poświęcone sztuce oracji
- wnioski, listy i petycje

- sprawozdanie z wyborów szkolnych
- zapis w dzienniku

II. 6. 5. CELE WYCHOWAWCZE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH:

Klasy IV – VIII

język polski

- a) odróżnianie dobra i zła w postawach ludzkich; wyrabianie obiektywizmu w ocenie siebie i innych; uświadomienie różnorodności postaw i losów ludzkich,
- b) budzenie szacunku do narodowego dziedzictwa kulturowego,
- c) wskazywanie i rozwijanie uczuć i postaw godnych naśladowania oraz wartości ogólnie aprobowanych,
- d) wyrabianie postaw twórczych, samodzielności, zaradności, wytrwałości, rzetelności, obowiązkowości,
- e) inicjowanie pracy nad własnym charakterem oraz tworzeniem indywidualnego systemu wartości; wskazywanie wzorców osobowych i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- f) zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- g) zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

historia

- a) budzenie refleksji nad przeszłością i miejscem człowieka w społeczności szkolnej, lokalnej, regionalnej, narodu, państwa, kręgu kulturowego, rodzaju ludzkiego,
- b) rozwijanie gotowości podejmowania działań w zespole, dociekliwości i uporu w dążeniu do celu, odwagi w obronie swoich racji, przeciwstawianiu się złu w każdym miejscu,
- c) rozwijanie zainteresowania dziedzictwem kultury duchowej i materialnej ludzkości, szacunku do dorobku przodków i chęci jego kontynuacji,
- d) umożliwianie rozumienia systemów wartości obowiązujących w przeszłości oraz współcześnie i budowania własnych postaw i wzorców postępowania,
- e) wyrabianie nawyku przestrzegania prawa i kształtowania właściwych postaw obywatelskich i patriotycznych.

plastyka i muzyka

- a) rozwijanie twórczej ekspresji, wyobraźni artystycznej oraz aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- b) wyrabianie właściwej postawy wobec własnej kultury i tożsamości narodowej,
- c) pobudzanie otwartości wobec odmiennych opinii, uczenie asertywnego wyrażania uczuć i krytyki, szacunku dla twórczości ludzkiej w różnych sytuacjach,
- d) stwarzanie sytuacji dających możliwość przeżyć wewnętrznych w obcowaniu ze sztuką oraz radości towarzyszącej aktywności twórczej; rozwijanie ogólnej wrażliwości,
- e) wpływanie przez sztukę na obyczaje i kulturę osobistą uczniów.

język obcy

- a) rozwijanie zainteresowania, otwartości i tolerancji wobec kultur innych narodów,
- b) uświadamianie potrzeby międzynarodowej współpracy i komunikacji dla rozwoju cywilizacji,
- c) wskazywanie na konieczność ciągłego porozumiewania się ludzi w celu zachowania bezpieczeństwa i pokoju na świecie.

matematyka

- a) eksponowanie znaczenia matematyki dla rozwoju innych dziedzin nauki i w życiu codziennym,
- b) kształtowanie nawyku dobrej organizacji pracy, systematyczności, wytrwałości, dokładności, czytelności zapisu, sprawdzania odpowiedzi i korygowania błędów,
- c) ukazanie korzyści płynących z podejmowania wysiłku intelektualnego, poczucia satysfakcji z wyników badań matematycznych.

przyroda

- d) działanie na rzecz zachowania narodowego dziedzictwa środowiska naturalnego i kulturowego; dostrzeganie przyrodniczych i geograficznych walorów najbliższej okolicy i regionu,
- e) uwrażliwienie na piękno świata i wartość życia; ukazanie bogactwa przeżyć związanych z obcowaniem z przyrodą,
- f) dostrzeganie współzależności człowieka i środowiska, człowieka jako elementu środowiska oraz możliwości zmiany negatywnych skutków działalności człowieka w najbliższej okolicy,
- g) uświadomienie potrzeby działania indywidualnego i współpracy międzyludzkiej na rzecz ochrony środowiska,
- h) wdrażanie do prowadzenia higienicznego trybu życia, unikania zagrożeń zdrowia związanych z wpływem substancji chemicznych
- i) dostarczanie rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły lub placówki.

technika

- a) wskazywanie na potrzebę harmonijnego wiązania rozwoju techniki z ochroną środowiska, oszczędnym gospodarowaniem materiałami, energią czasem,
- b) wyrabianie nawyków świadomego, bezpiecznego korzystania z techniki, konieczności stosowania się do regulaminów i instrukcji oraz spełniania warunków eksploatacyjnych urządzeń technicznych,
- c) uświadomienie roli techniki w życiu człowieka wykorzystywanej dla ludzi a nie przeciw nim,
- d) kształtowanie umiejętności współdziałania z innymi, poczucia odpowiedzialności za wykonaną pracę własną i zespołową oraz właściwego stosunku do przedmiotów i efektów pracy swojej i cudzej.

zajęcia komputerowe

- a) kształtowanie umiejętności świadomego i bezpiecznego korzystania z techniki komputerowej,
- b) rozwijanie twórczej aktywności oraz stworzenie możliwości rozwijania własnych zainteresowań kierowania własnym rozwojem,
- c) przygotowanie do respektowania norm etycznych i prawnych, poszanowania własności osobistej i intelektualnej,
- d) uświadomienie zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania ze sprzętu i oprogramowania komputerowego,
- e) wyrabianie otwartości na świat oraz wskazywanie na konieczność międzynarodowego współdziałania w rozwiązywaniu jego problemów,
- f) wskazywanie na różnorodność postaw i poglądów oraz wyrobienie postawy tolerancji wobec nich

wychowanie fizyczne

- a) stwarzanie sytuacji umożliwiających samokontrolę i samoocenę oraz samodzielne podejmowanie działań służących udoskonalaniu wszystkich funkcji organizmu,
- b) wdrażanie do zachowań prozdrowotnych, rozwijanie aktywności ruchowej; inicjowanie pracy nad wytwarzaniem właściwego stylu spędzania wolnego czasu,
- c) uświadomienie konieczności troski o swoje zdrowie, utrzymania higieny osobistej i najbliższego otoczenia; utrwalanie nawyku racjonalnego odżywiania,
- d) zapobieganie powstawaniu uzależnień od nikotyny, alkoholu i narkotyków oraz wskazanie sposobów ich zwalczania,
- e) krzewienie idei kultury fizycznej i olimpizmu; rozwijanie zasad szlachetnej rywalizacji; budzenie poczucia dumy z osiągnięć sportowych Polaków,
- f) kształcenie właściwych postaw związanych z aktywnym i biernym uczestnictwem w różnych formach rywalizacji sportowej

etyka

- c) kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka i jego natury,
- d) przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości dokonywania odpowiedniego ich wyboru oraz budowania własnych norm moralnych,
- e) uświadomienie różnorodności wyznań i religii na świecie oraz potrzeby ich koegzystencji

II. 7. MONITORING – stały podgląd działań wychowawczych.

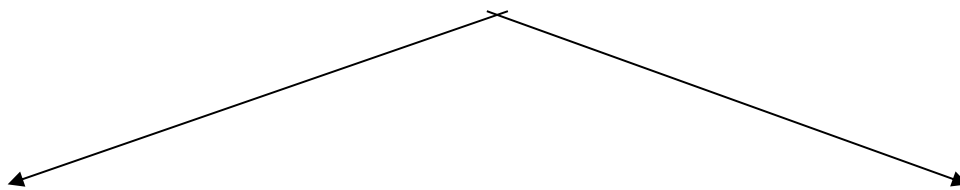
II. 8. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI

1. Zapoznanie rodziców z programem wychowawczym szkoły (opinia, akceptacja).
2. Rozpoznanie oczekiwań rodziców wobec szkoły (ankiety, rozmowy).
3. Przygotowanie i przeprowadzanie ankiety mającej na celu zdiagnozowanie środowiska domowego uczniów.
4. Zaangażowanie szkoły w organizowanie pomocy finansowej i materialnej rodzinom ubogim oraz profilaktycznej i terapeutycznej rodzinom patologicznym.
5. Przydział funkcji dla rodziców w organizowaniu życia klasy.
6. Ustalenie zasad kontaktów z rodzicami.
7. Wspieranie wychowawczych wysiłków rodziców poprzez pedagogizację, profilaktykę trudności wychowawczych i terapię pedagogiczną.
8. Angażowanie rodziców w życie szkoły i klasy (pomoc w organizowaniu wycieczek , imprez klasowych i szkolnych itp.).
9. Stworzenie rodzicom warunków do właściwego załatwiania spraw wychowawczych: życzliwej i miłej atmosfery, intymności rozmowy, zachowania tajemnicy.
10. Współdziałanie w zakresie kształtowania pozytywnego wizerunku zarówno rodziny, jak i szkoły oraz budowanie wzajemnego zaufania.
11. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji.
12. Przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
13. Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

II. 9. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

1. Ustalanie potrzeb i priorytetów szkoły oraz możliwości ich zaspokojenia przez organ prowadzący.
2. Uzgadnianie programu poprawy efektywności wychowania.
3. Współdziałanie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie niesienia pomocy materialnej uczniom z rodzin ubogich i patologicznych.
4. Działania profilaktyczne i terapeutyczne organizowane wspólnie z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Prezydencie Miasta Gniezna (programy profilaktyczno-wychowawcze, świetlica środowiskowa).
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (opieka nad rodzinami zastępczymi, wspólne działania wspomagające rodziny ubogie i niewydolne wychowawczo).
6. Współdziałanie w zakresie edukacji obywatelskiej uczniów oraz popularyzacji wartości demokratycznych i samorządowych - Święto miasta
7. Organizowanie różnych form bezpośrednich kontaktów szkoły z organami władzy samorządowej.
8. Współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, Policją, pracodawcami, a także podmiotami w szczególności przy opracowaniu diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka dotyczącej uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki.

II. 10. DZIAŁANIA SZKOŁY W RAMACH WYRÓWNYWANIA SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW:

PROCEDURY WEWNĘTRZNE	PROCEDURY ZEWNĘTRZNE
uczestnictwo w zajęciach logopedycznych,	badania w poradniach specjalistycznych,
uczestnictwo w zespołach wyrównawczych	Środowiskowa świetlica socjoterapeutyczna
indywidualna pomoc nauczyciela w ramach odpowiedzialności za drugiego człowieka	MOPS, GOPS,
pomoc koleżeńska – samopomoc koleżeńska	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
gimnastyka korekcyjno – kompensacyjna	Polski Czerwony Krzyż
ćwiczenia korekcyjno – kompensacyjne	Komenda Powiatowa Policji
opieka psychologiczno – pedagogiczna	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
udział w programach profilaktycznych	Urząd Miejski
zespoły zainteresowań	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
pomoc materialna, rzeczowa	
zapewnianie opieki, wyżywienie	

II. 11. W RAMACH ROZWOJU ZAINTERESOWAŃ UCZNIÓW SZKOŁA OFERUJE:

ETAP I – ZAJĘCIA W RAMACH EDUKACJI:

- koła przedmiotowe
- polonistyczne, recytatorskie,
- matematyczne,
- historyczno – regionalne,
- muzyczne,
- ekologiczne,
- artystyczne (formy teatralne),
- plastyczne.

ETAP II – ZAJĘCIA POZALEKCYJNE:

- organizacje młodzieżowe

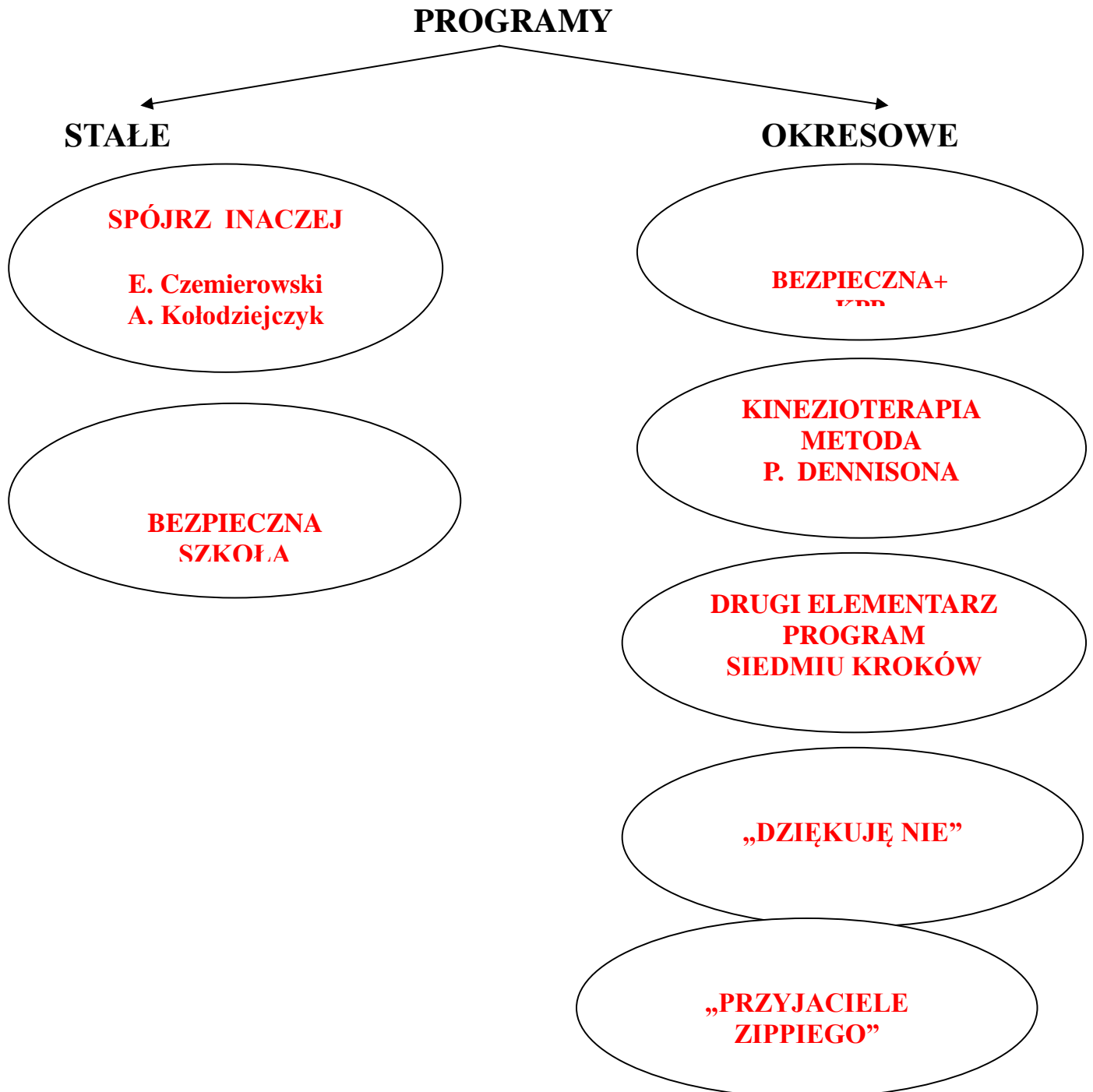
- koła zainteresowań
  - matematyczne,
  - polonistyczne,
  - historyczne i regionalne,
  - sportowe
  - muzyczne,
  - przyrodnicze,
  - artystyczne.
- pomoc uczniom działającym w szkolnym samorządzie uczniowskim

II. 12. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE O CHARAKTERZE STAŁYM, CYKLICZNYM LUB OKRESOWYM.

Stałym programem profilaktyczno – wychowawczym realizowanym z uczniami szkoły jest autorski program

E. Czermierowskiej, A. Kołodziejczyka pt. „Spójrz inaczej” skupiający się wokół zagadnień:

- uczestnictwa w grupie,
- postrzegania siebie, rozumienia swoich uczuć,
- rozwiązywania problemów,
- dbania o zdrowie.

II. 13. PROWADZENIE SYSTEMATYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI

WYCHOWAWCZEJ, EDUKACYJNEJ, INFORMACYJNEJ I PROFILAKTYCZNEJ WŚRÓD UCZNIÓW I WYCHOWANKÓW, ICH RODZICÓW LUB OPIEKUNÓW ORAZ NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY I PLACÓWKI W CELU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Działalność obejmuje działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego.

II.14. FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ DLA UCZNIÓW KTÓRZY ZNALEŻLI SIĘ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

- ocena, diagnoza sytuacji dziecka,
- otoczenie opieką, udzielenie wsparcia emocjonalnego,
- udzielenie pomocy materialnej,
- pomoc w realizowaniu obowiązku szkolnego,
- współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę.

II.15. UROCZYŚCISCI SZKOLNE O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZYM

- Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego.
- Pasowanie na ucznia klas I.
- Przyjęcie uczniów klas I w poczet czytelników biblioteki.
- Święto Komisji Edukacji Narodowej.
- 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości.
- Wigilie klasowe.
- Rocznica obchodów Powstania Wielkopolskiego.
- Święto Patrona Szkoły
- Konstytucja 3 Maja.
- Święto Miasta.
- Dzień Dobrego Słowa.
- Pożegnanie absolwentów.
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

II. 16. MOTYWACJA W WYCHOWANIU.

Oceny z zachowania ustalane są w oparciu o wewnętrzny system oceniania.

Opracowanie: Zespół nauczycieli Szkoły Podstawowej nr 3

**Zatwierdzono uchwałą rady pedagogicznej z dnia
31 sierpnia 2017 r. po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców
i Samorządu Uczniowskiego**